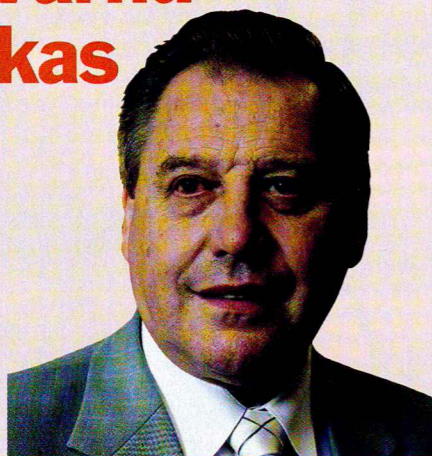

Rektors no Vārnu ielas republikas

Uldis Grāvītis

LSPA rektors, profesors
Dzimis 1942. gadā

“Esmu absolūts rīdzinieks, fantastisks aborigēns, jo 64 gadus dzīvoju tur, kur piedzimu — Lauku ielas 14. nama 5. dzīvoklī. Turklāt tā nav mana privātmāja. Šis nams atrodas uz Pērnavas ielas stūra pie Grīziņkalna, netālu no Daugavas stadiona.”

Mācījies Rīgas 15. septiņgadīgajā skolā

“Šī skola, tāpat kā visa Grīziņkalna apkārtnē, ir slavēta ar saviem sportistiem. Tajā mācījās Valdis Muižnieks, Juris Reps... Mana klasesbiedrene bija Skaidrīte Smildziņa Budovska. Viņa dzīvoja Vārnu ielā, un no skolas mājās gājām kopā.”

Absolvējis Rīgas 6. vidusskolu un Latvijas Valsts fiziskās kultūras institūtu (1964.)

“Mana specializācija un lielā mīlestība bija basketbols, bet sportā lielākos panākumus guvu akadēmiskajā airēšanā, uz kuru skolas gados mani saorganizēja treneris Kārlis Miļevskis. Kļuva par PSRS jaunatnes čempionu, uzvarējām *Dinamo* Vissavienības meistarsacīkstēs, un mūsu laiva, kurā airēja astoņi Rīgas vidusskolnieki, iekļuva to septiņu ekipāžu skaitā, kuras gatavojās Romas olimpiskajām spēlēm. Tālāk gan šajā procesā netikām. Laivas kapteinis parasti ir astotais numurs — vadairētājs, ipatnēji, ka mūsu komandā par kapteini kļuva septītais numurs — Grāvītis. Pat īsti neatceros, kāpēc tā notika. Iespējams, bija kādas līdera dotības.”

Līdzās airēšanai cītīgi spēlēju basketbolu. Bet vispār mans pirmais sporta veids bija teniss. Mācoties 1. klasē, braucu uz *Spartaka* laukumiem Pārdaugavā pie Šteinberga. Kādu rudenī piestaigāju pie vecā Stroda tepat Brīvības ielā uz Marsa velotreku. Tas bija laiks, kad dariju visu ko. Es spēlēju skolas izlasē basketbolu, volejbolu, rokasbumbu un vēl futbolu. Tāda tolaik bija daudz Vārnu ielas republikas puiku dzīve, un par to paldies 15. skolas sporta skolotājam Nārunai.

Nebija divu domu, kur iet studēt.

Fiziskās kultūras institūtā basketbolā bija izcili pedagogi. Aleksis Alis, Ādolfs Grasis, Oļģerts Altbergs — trīs korifeji, kas vadīja basketbola specializāciju, pedagogi ar diviem lielajiem burtiem, kuru mācības vēl šodien mani iedvesmo.

Biju institūta vīriešu basketbola izlases kapteinis... Jā, visur esmu bijis komandu kapteinis, bet par mācību grupas vecāko gan neklūvu, es nebiju komjaunietis. Kopā ar Augustu Kārli, Jāni Zeltiņu, Visvaldi Eglīti un citiem spēlējām Latvijas čempionātā... Jau biju kļuvis par VEF meistarkomandas rezervistu, bet tieši tad VEF apvienoja ar ASK, un man vairs divpadsmitniekā vieta uz soliņa neatradās.”

No 1964. līdz 1968. gadam strādājis Rīgas Civilās aviācijas inženieru institūtā par pasniedzēju

“Mans darbaudzinātājs sportā bija Miervaldis Ramans, kurš mani — jau pirmā kursa studentu — paņēma par basketbola federācijas sekretāru. Ramans vadīja ne tikai republikas, bet arī *Daugavas* Basketbola federāciju (bija tāda tolaik!), kuru visai drīz uzticēja man. Reiz federācija saņēma iesniegumu no Rīgas Civilās aviācijas inženieru institūta — gribot attīstīt basketbolu, vajadzīgs speciālists! Pierunāja mani, kam diploms nupat bija kabatā. Kādus četrus basketbolistus VEF meistarkomandai piespēlēju.”

Kopš 1968. gada novembra strādā LSPA, tolaik LVFKI. Bijis vecākais pasniedzējs, docents, katedras vadītājs, prorektors, kopš 1988. gada ir akadēmijas rektors

“Trīs gadus mācījos Vissavienības zinātniski pētnieciskā fiziskās kultūras institūta aspirantūrā Maskavā. Mana zinātnu kandidāta disertācija bija par to, kādām jābūt treniņu slodzēm, lai tās jauno basketbolistu augšanu garumā nevis aizkavētu, bet gan stimulētu. Šis darbs ļoti ieinteresēja japāņus, bet dzelzs priekšskars jebkādas sadarbības sarunas padarīja neiespējamā. Par profesoru esmu kļuvis divkārt — gan padomju laikos, gan tagad.

Rektors pret studentiem. Epizode no LSPA meistarsacīkšu kārtējās spēles

zināšanas un atbrīvoti tās izmantot savā labā, pieliekot klāt arī kaut ko no sevis, ir vissvarīgākais.

Vēl nesen mēs priecājāmies, ka mūsu bērni ir tik zinoši, un smējāmies, ka pat pieaudzis amerikānis putrojas pasaules ģeogrāfijā. Bet viņš bija atvērtāks, komunikablāks, nekautrējās no savas nezināšanas un bija drošs, ka vajadzīgo prātis uzzināt. Viņš bija piemērotāks dzīves vajadzībām un pārmaiņām. Tagad mēs esam uz tā paša ceļa.

— Uldis Grāvītis — pasniedzējs LVFKI pirms 38 gadiem un rektors LSPA šodien. Kas visradikālāk mainījies mācību procesā?

— Ievērojami palielinājies teorētiskās sagatavotības īpatsvars. Ne tikai

informātikas un tehnoloģiju mācības dēļ. Agrāk dominēja praktisko iemaņu apgūšana. Šis ir pirmais vingrinājums, tas otrs, tāds trešais, ceturtais... Tagad arī tas jāiemācās, bet vēl jāprot prognozēt, kādas kļūdas audzēkņi pieļaus un ar kādām metodēm tās labot.

Ir pilnīgi jauni priekšmeti, kas saistīti ar zinātnisko pētījumu veikšanu, un ir tie paši vecie, tikai jaunā saturā. Piemēram, pedagogijai toreiz bija tikai divas sadaļas, tagad ir septiņas. Studenti apgūst dažādu sistēmu pedagogiskās metodes, jo nav vienas absolūti pareizas. Tiek radīta augsne, kurā no vairākām metodēm, pieliekot klāt paša domu, var sintezēt savu oriģinālo, konkrētai personai piemērotāko. Agrāk bija tikai sporta vēsture, tagad ir vēl viens priekšmets —

olimpiskā izglītība. Vēl astoņdesmito gadu vidū mēs neko nezinājām par Starptautiskās olimpiskās akadēmijas eksistenci, kas veic ļoti lielu pētniecisko un skaidrošanas darbu. Kas ir olimpiskais gars, kādi ir olimpiskie principi? Pirmais nāk prātā godīgas spēles princips. Ko tas nozīmē? Ievērot tikai visus sacensību noteikumus? Sportā varbūt ar to pietiks, bet dzīvē? Centies vienmēr būt pirmais, labākais, bet nedari neko tādu, kas kavētu citam kļūt pirmajam, labākajam. Tāda ir šī principa būtība, kuru istenojot pasaule kļūtu ideāla.

— Iestājesāmos vairs nav tik būtiska nozīme reflektanta sportiskajai sagatavotībai?

— Varētu tā teikt. Fiziskā varēšana sporta menedžera, arī skolotāja, pat tre-

Kad par rektoru biju jau nostrādājis desmit gadus, tika pieņemts likums, ka šajā amatā drīkst ievēlēt ne vairāk kā divus termiņus pēc kārtas. Tātad 2008. gadā man šis krēsls būs jāatstāj. Šķiet, ka tajā dienā jutīšos vieglāk un brīvāk, jo rektora pienākumi ir ārkārtīgi daudzšķautņaini un smagi.”

Sabiedriskie pienākumi — Nacionālās sporta padomes loceklis, Latvijas Olimpiskās akadēmijas prezidents, Latvijas Olimpiskās komitejas loceklis, Latvijas Zinātnieku savienības padomes priekšsēdētājs, Latvijas Augstskolu profesoru asociācijas valdes loceklis, Izglītības un zinātnes ministrijas Licencēšanas komisijas eksperts, Sporta speciālistu sertifikācijas komisijas priekšsēdētājs, Latvijas Basketbola savienības padomes priekšsēdētāja vietnieks...

“Pēc vella daudz... Esmu bijis Latvijas Basketbola federācijas prezidents tieši pārejas periodā. Es braucu uz Maskavu, kāpu tribīnē un paziņoju, ka mēs izstājamies no PSRS Basketbola federācijas. 1991. gada rudenī kopā ar lietuviešiem un igauņiem devāmies uz FIBA mitni Minhenē, lai iesniegtu dokumentus par mūsu atjaunošanu starptautiskajā federācijā.

Decembrī sakarā ar basketbola simtgadi notika plaša konference, no Latvijas ieradāmies neliela delegācija, uzstājās ar runu. Viņi noklausījās, lika iziet ārā, lai varētu apspriesties, tad iesauca iekšā, un FIBA prezidents teica: “Mēs jūs uzņemam Starptautiskajā Basketbola federācijā...” Lecu kājās un teicu: “Atvainojiet! Mēs tur reiz jau bijām, jums ir tikai jāatjauno mūsu statuss.” Prezidents tūlīt piekrita, jo šī patiesība tika regulāri atgādināta: “I am sorry! Jā, jā, mēs jūs atjaunojam...”

Precējies. Ir meita un mazmeita

“Kundze Lonija mani uztur (smejas). Viņai ir kafējnīca, kura apkalpo universitātes studentus turpat, kur es sāku strādāt — Lomonosova ielā 1. Meita leva pēc vienpadsmit mācību un darba gadiem Zviedrijā vispirms kultūras, vēlāk ražošanas menedžmentā atgriezies Latvijā un gādā, lai *Rīgas Balzama* produkcija veiksmīgāk tiktu pārdota ārzemēs. Mazmeita Amanda tagad jau ir Rīgas Centra ģimnāzijas 2. klases skolniece.”

Aizraušānās — ceļojumi

“Vispār jau esmu darbaliķis. Kopā ar Pētersonu ilgu laiku esam gatavojuši skolēnu un jaunatnes izlases. Trenerim jau nav savas dzīves, ir tikai viens darbs. Tagad gribu paskatīties uz pasauli tūrista acīm. Vai Pizas tornis patiešām ir slīps?”